

Τέχνη στις «σκοτεινές» γειτονιές

Μια πρότυπη δράση σε Κεραμικό - Μεταξουργείο από την ομάδα ReMar, με εκθέσεις, προβολές και παραστάσεις

Της ΝΕΛΛΗΣ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ

Ομολογούμενους, σήμερα, λίγοι είναι εκείνοι που αποτολμούν να περπατήσουν στους δρόμους του Κεραμικού και του Μεταξουργείου, αν δεν έχουν μια δυνατή αφορμή. Λίγοι «κατεβαίνουν» μέχρι εκεί για βόλτα, ανάμεσα σε τσίκομανείς και κίτσους σκακίς. Αυτά τα στοιχεία είναι μέρος της πραγματικότητας της, αλλά δεν είναι τα μόνα. Τα τελευταία χρόνια, φαινόταν στη γειτονιά καλλιτεχνικό οργανισμό, ο ένας μετά τον άλλο: γκαλερί The Breeder και Ρεβέκκα Κακλή, η Kunst-halle Athena, το Ε.Δ.Ω., το Συλλογείο, η Ατοπος, η Πινακοθήκη του Δήμου Αθηναίων, η Ταινιοθήκη της Ελλάδος, και πιο πρόσφατα, οι Frown Tails. Αυτό τον μήνα, το ReMar 3, η τρίτη έκδοση μιας πλατφόρμας σύγκρουσης

Καλλιτέχνες, ιστορικοί τέχνης και επιμελητές από όλο τον κόσμο και την τοπική καλλιτεχνική κοινότητα δημιούργησαν ένα μοναδικό προορισμό στο κέντρο της Αθήνας γι' αυτό το φθινόπωρο.

Τέχνες που αναντιπоставεί μέσα στο εστικό περιβάλλον του Κεραμικού και του Μεταξουργείου, αρκαδιά τους τοπικούς φορείς, φιλοξενώντας συγχρόνως διεθνείς συμμετοχές, με πρότζεκτ που ως επί το πλείστον είναι φτιαγμένα ειδικά για την περιοχή. Είναι πρόγραμμα προσανατολισμένο περιπάτησης στην Κεραμική και τη Γατράκου, τη Λεωνίδου και την Ιάσονος δείχνει ότι οι εκθέσεις και οι χώροι που τις φιλοξενούν πλέον έναν ιστό που δανείζει μια διαφορετική ζωτικότητα στη γειτονιά, ενώ το ίδιο το ReMar περνάει σε έχει ορατότητα εισαχθεί από το 2007, όταν πρωτοεμφανίστηκε στην περιοχή.

Το ReMar ωριμάζει

Φέτος, η ομάδα του ReMar, το οποίο πραγματοποιείται σε συντονισμό με την Μπιενάλε της Αθήνας, είναι περισσότερο για τον αριθμό και την ποιότητα των συμμετοχών (παρουσιάζει συνολικά 52 εκθέσεις), καθώς και για την παρουσία ενός σημαντικού αριθμού διεθνών γκαλερί. Ομως, ενώ το φετινό πρόγραμμα είναι αναμφίβολο πιο πλήρες, για το κοινό, η ποιότητα της οργάνωσης είναι πιο σημαντική. Σε αυτό το σημείο, το ReMar μοιάζει να έχει εξελιχθεί θετικά από την πρώτη του έκδοση πριν από 4 χρόνια. Φέτος, οι χώροι είναι ανοικτοί, πιστώ στα ωραριά τους. Είμεν επισκεφθήκαμε το ReMar μέσα στην εβδομάδα, αφού είχε καταληφθεί η βαβύρονα των εγκαταστάσεων, βρίσκοντας φιλόξενους «οικοδεσποτές» σε όλους τους «εκθεσιακούς» χώρους: πήγαμε σε άδεια οικόπεδα και πολλές γεωδαιακά, κρημνίτες αυλές και διαμερίσματα της δεκαετίας του '70. Η σύμπτωση είναι κατανοητή και εντυπιαστική. Αυτό σε κάνει να νοιώθεις για μια στιγμή μέσα σε μια γειτονιά που είναι κατά τόπους αγριευτική.

Στην οδό Ιάσονος στον αριθμό 26, το έργο της Δάφνης Μπαρμπαγεωργίου με τις δορυφορικές κεραιές, συμμετέχει στο πρότζεκτ «Στο Μπαλόνι» της επιμελήτριας Ηλιάνας Φωκιογιάννη.

Οι ίνες είναι μέρος της εγκατάστασης που παρουσιάζεται στο «The Forgotten Bar Project» της Galerie Utopia (Βερολίνο-Αθήνα).

Από την άλλη, οι εκθέσεις, στην πλειοψηφία τους, δεν μοιάζουν τελείως αποκομμένες από το περιβάλλον που τις φιλοξενεί. Δεν είναι δύσκολο π.χ. να αισθανθείς έντονα στην έκθεση «Κεφάλαιο Τρίτο: Πόνος» της Πολωνής καλλιτέχνιδας Aleksandra Waliszewska (εμπέδεια της Μερίας Βροντσούλσκι). Υπάρχει και καθολικό στην έννοια του πόνου, ακόμα κι αν τα τραγικά κόδρα της Waliszewska διαγώνονται μια πολύ προσωπική ιστορία. Η αναμενόμενη ταυτότητα του

ReMar έγκειται και στο διαδραστικό χαρακτήρα του και την προσεγγισιμότητα που να ανοικτεί σε ένα μεγαλύτερο (σε εύρος) αλλά και μικρότερο (σε ηλικία) κοινό. «Είναι πιο διαδραστικό, πιο ζωτικό, πιο εξοπλισμένο. Απευθύνεται σε κόσμο που δεν είναι απαραίτητα το κοινό των γκαλερί», λέει στην «Κ» η διεύθυντρια του προγράμματος, Ερη Κομνηνού. Από το διαδραστικό πρότζεκτ της καλλιτέχνιδας Κατερίνας Κανά στο ισούγιο της γκαλερί Κακλή στη Λεωνίδου 9, στις περφόρμανς και τα ερ-

γατήρια της τοπικής ομάδας Frown Tails (Παραρτηθείς 6), την οποία «ενδιαφέρει όχι να παρουσιάσει» ένα θέμα αλλά περισσότερο μια ολοκληρωμένη εμπειρία, μια κατάσταση ανοικτή στις πιθανότητες και την έκπληξη, μια εμπειρία στην οποία το κοινό είναι ενεργό και όχι απλώς παρατηρητής», με τελικό αποτέλεσμα, «έναν διάλογο με τον χώρο, την κοινότητα και τους επισκέπτες».

Τα παιδιά μονίμων κατοίκων της περιοχής έχουν την τιμητική τους στο πρόγραμμα εργαστηρίων των Frown Tails. Για το υπόλοιπο νεαρό κοινό, έχει φροντιστεί και η Λωρίνη Αλαμίντη με την Ντόρα Οικονόμου της γκαλερί Gasztopouze (Λεωνίδου 11), ενώ την 1η Οκτωβρίου, το Μουσείο Κυβερνητικών Τέχνης μεταφέρει το συμβατικό εκπαιδευτικό του πρόγραμμα στην οκία Κόνστα στην οδό Πατράκου, προσφέροντας ειδικά σχεδιασμένα καλλιτεχνικά εργαστήρια με θέμα την ιστορία της περιοχής.

Μια προτεινόμενη διαδρομή

Το κτήριο στην Κεραμικού 43 φιλοξενεί έξι εκθέσεις, δύο σε κάθε όροφο. Στο επίπεδο της έκθεσης της γκαλερί Conduits, βλέπεις τον εαυτό σου στους καθρέφτες, γίνεσαι μέρος του εκθέματος, μέρος του κτηρίου, μέρος της γειτονιάς που ξετυλίγεται έξω από τα ορθογώνια παράδρα, με τα ελεγκτικά

και τα παλιά κουφάρια που μοιάζουν να ασηνούνται κάτω καινούργιο μέσα από το πρίσμα της εκθεσιακής βόλτας.

Στο κτήριο της Πατράκου 10, με την εσωτερική αυλή και τις εσωτερικές βερόντες, δείτε την έκθεση του street artist HOPE, δημιουργού όμορφων πλινθόμαζων τοιμητικών συνθέσεων από διαδοχικά κολλάζ με εκθέματα από αρχαίους πολιτισμούς και υποκολλητούρες, καθώς και το The Forgotten Bar της Galerie Utopia.

Στο ινδικό εστιατόριο Noor (Δελφινίου 43) η Νάντια Γεραζούνη έχει επιμελήσει μια έκθεση «μεταπο» σε ένα κρυφό δώμα, στο οποίο σε οδηγούν περφόρμανς αλλά και λίγο μηρδενάια τα γρακέρια. Εκεί συγκατακτούν αρχονικά έργα των Δ. Αντωνίου, Α. Γεωργίου, Ερ. Μίλα, Ιω. Πανταζοπούλου, Α. Παπαδημητρίου και Ντ. Παπαδόπουλου. Τη συγκατακτοή σου προλογίζει/συνοδεύει ένα διήγημα από τη Λίνα Στεφάνου.

Στην έκθεση του The Journal Gallery (Λεωνίδου 15, 3ος όροφος), δείτε έργα των Michael Williams, Daniel Turner και Chris Martin. Έχουμε την τύχη να παρακολουθήσουμε μια εμπνευστική παρουσίαση των έργων από την οικοδέσποινα Αρτεμίσ Μπαλογιάννη. Στη μινιμάλ συμμαχία της γκαλερί Eva Presenthuber (Λεωνίδου 26) συγκατακτούν τρία έργα του Gerwald

Rockenschau – πρέπει να τα ψάξεις να τα βρεις (παρ' όλο που όταν τα βρίσκεις, η θέση τους στον χώρο μοιάζει τόσο αυτονόητη) και αυτό ίσως επιβάλει το έργο του ένα να κινείται και με τον τρόπο έκθεσης της σύγκρουσης τέχνης μέσα στο λεγόμενο «αίθριο κοινό».

Μια διαρκή περιπάτηση στο φετινό ReMar βέβαια, δεν είναι αρκετή για να τα δεις όλα. Καταφέραμε να δούμε περίπου το ένα τρίτο του προγράμματος. Αυτό που αποκομίσαμε είναι ότι φέτος, το πρόγραμμα επικρατεί ένα διάλογο με το περιβάλλον που το φιλοξενεί. Αν αυτό θα είναι γόνιμος, μόνο ο χρόνος θα δείξει. «Στόχος μας δεν είναι να επιβιώσει, ούτε να υιοθετηθεί ούτε να δραματοποιηθεί. Στόχος είναι να δημιουργήσουμε θετικές εκτίσεις, πολλές προβόλες από όλες τις κοινότητες», μας λέει η Ερη Κομνηνού. «Αυτή τη στιγμή δεν είμαστε σε θέση να προβλέψουμε αν η τέχνη μπορεί να φέρει αλλαγές στις δύσκολες συνθήκες της περιοχής. Αυτό ίσως είναι μια συζήτηση που μπορούμε να κάνουμε μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος»...

Εως 30 Οκτωβρίου. Τετάρτη με Παρασκευή 5-8:30 μ.μ. το Σάββατο/Κυριακή 12 το μεσημέρι με 8:30 μ.μ. Τη τελευταία εβδομάδα, 24-30/10. Δευτέρι με Παρασκευή 5-8:30 μ.μ. και το Σάββατο/Κυριακή, 12 το μεσημέρι με 8:30 μ.μ. www.remarkart.org